

— دورۀ هفتم تقنینیه —

<p>جلسه ۳۰</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۳۰</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه لیلۀ چهارشنبه ۱۵ اسفند ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۴ رمضان المبارک ۱۳۴۷</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود مطبعه مجلس</p>	<p>قیمۀ اشراک داخله ایران سالیانه ده تومان خارجہ ۴ دوازده تومان قیمۀ تک شماره</p>

فهرست مدارجات

عنوان	از صفحه	الی صفحه
مذاکره و تصویب حقوق پابان خدمت امریکائیا	۴۷۲	۴۷۴
شور در بودجه مجلس شورای ملی	۴۷۴	۴۸۵
قانونت شصت و چهار هزار تومان اعتبار اضافی برای پرداخت مخارج پابان خدمت مستخدمین امریکائی	۴۸۵	

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقنینیه

جمهوری مشروطیت و مجلس اولیاد چهارشنبه ۱۵ اسفند ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۴ رمضان المبارک ۱۳۴۷

جلسه پنجم

نایب رئیس: سید احمد دستور مقرر بود که آیه دجتهور همان جلسه در این جایزه مطرح شود ولی چون قانون موافقت نکرده از حقوق کورکی از کمیسیون برکنش است و راه دیگری هست که با اطلاع آقایان و برسانم با هر یک که آقای مؤید احمدی قرائت نمودند

موافقت بفرمائید مطرح شود. یکی خبر کمیسیون مالیه
انت راجع باراضی خوار دیگر خبر کمیسیون تجدید نظر
بر لظمانامه داخل است سوم خبر کمیسیون بودجه راجع
باضافه اعتبار جهت میسیون امریکائی چهارم خبر کمیسیون
محاسبات راجع بودجه ۱۳۰۸ مجلس شورای ملی

زوار - موافقم
(خنده نمایندگان)
آقای رئیس - باجه موافقت
زوار از سر میسده بیرون آوردند و در وقت موافقت
علائقات پیشنها خواهند شد و در وقت موافقت
این بود که عرض کردم موافقت این دیگر نموده لازم داشتی
نایب رئیس - پیشنه‌های رسیده این فراتر میشود
(تشریح آنی خواهد بود)
بند پیشنه‌ها میگویم در درجه اول خبر کمیسیون بودجه
راجع به تفاوت حقوق ائمه‌های خدمت امریکائی و در
درجه ثانی راجع کمیسیون محاسبات راجع بودجه ۳۰۸
مجلس مطرح شود فهیمی
نایب رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - چند موضوعی که در دستور ذکر شده
کدام شور اول و دومش مدتی وقت لازم دارد بملاوه
بیش از ده بازده روز به انتهای سال نداریم و باید هیئت
رئیس و کمیسیونها تجدید شود خبر کمیسیون قوانین مالیه
راجع به نقره هم هنوز طبع و توزیع نشده و میسایستی
مطابق نظامنامه بیست و چهار ساعت قبل طبع و توزیع
شود این دو مطلبی را که بنده پیشنه‌ها کردم از بین این
مسائل مذکوره یکی راجع به اعتباری است که باید در
سیصد هفتک تصویب شود برای مصارف خرج ائمه‌ها مدت
استخدام امریکائیها راپوزیشن هم داده شده است مذاکره
زیادی هم لازم ندارد و ممکن است مطرح شود یکی هم
بودجه مجلس است که باید قبل از ۳۰۸ تصویب شود
چون سایر بودجه‌ها هم متدرجا حاضر شده و بعرض
مجلس خواهد رسید و آقایان باید سعی کنند قبل از
همه چیز بودجه‌های سیصد و هشت را تصویب کنیم و

مالیه منظور بوده مبلغ شصت و چهار هزار تومان اعتبار
برای تأدیه حقوق پابان خدمت و خرج سفر و سایر
مخارج آنها که بموجب قانون استخدام بمشارالیهم پرداخت
شده و یا باید تأدیه گردد اعطا مینماید.
نایب رئیس - آقای فهیمی
فهیمی - بنده عرض میکنم که در این مورد
نظر آنرا در یکصد دینار از اعتبار مزبور بابت عایدات سنه
۱۳۰۷ و بقیه از بابت عایدات ۱۳۰۷ محسوب خواهد شد.

نایب رئیس - آقای عراقی
عراقی - موافقم
نایب رئیس - آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - مخالفم: بنده بارها عرض کرده ام
پیشنه ندارم. ابتدا ما از خارج مستشار بیاوریم بجهت هیچ
کلیه‌ای نه مالیه و نه غیر مالیه اما متأسفانه در بعضی
مخارجها اگر چه عقیده ندارم ولی چاره نداریم. فرضاً
در قسمت صنایعمان اگر ما متخصص نیاوریم یقیناً ما نه
نیوانیم بک چاه نفت استخراج کنیم و نه میتوانیم
پول ورق کاغذ بسازیم این کارهای معموله امروز را
باید بتوانیم خودمان بکنیم پس بجهت این قسمت‌ها
لا بدیم مستخدم و مستشار و متخصص بیاوریم. اما بجهت
سایر چیزها از قبیل کمرکات و سایر امور مالیه بنده
این عقیده را ندارم. خوب در آن قسمتی که لا بدیم
بتخصص بیاوریم از قبیل نفت یا کاغذ یا عقیده بعضیها
سایر چیزها بک پیش بینی‌هایی میشود و با بک زحمانی
لازمه تنظیم میشود و به مجلس می آید و از مجلس هم
قبول آقای وثوق با سلام و صلوات بالاخره میکند و
بعد از یک ماه شش ماه یکسال بک مرتبه می بینیم این
بتخصص رفت.

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی راجع بموضوعی
که مورد بحث است بفرمائید
فیروز آبادی - غرضم این است که چون آقای وزیر
پولیه اینجا تشریف دارند عرض کنم که بک توضیحی
بدهد شود. ما اینها را اگر میخواستیم چه شد که بایان
مجلسشان رسیده اینها را جواب میکنیم اگر وجودشان

لازم نبود چرا آنها را آوردیم؟
نایب رئیس - آقای عراقی
عراقی - بنده اولاً از نماینده محترم استدعا میکنم
همیشه در قضایا آراء مجلس را محترم بشمارد. از مجلس
اول و دوم و سوم و چهارم و پنجم و ششم و هفتم و هشتم
همینطور به بعد هر مجلسی را می داد رأیش را محترم
بشمارد. شما اگر میفرمائید که من همیشه مخالف با آوردن
مستشار هستم این مربوط باین رائی نیست که مجلس داده است
و قانون گذارنده است بک مستشاری آورده است والبته تصدیق
میفرمائید وقتی که مجلس بک قانونی تصویب کرد داد بدست دولت
او ناچار است آن را اجرا کند و آن مستشار را بیارود
و حالاً هم آورده است والبته باید حقوق آنها را هم بپردازد
و آن قسمتی از حقوق آنها هم که باقی مانده است باید
داد و حقوق هم برای من بعد با آنها نداده اند این حقوق
راجع بهمان مدتی است که در آن قانونی که برای آوردن
آنها تصویب شده و آنها را کتورات کرده اند معین شده
است و دولت هم نخواسته است بکشاهی به آنها اضافه
بدهد و بسرکار خاطر جمعی میدم که مجلس هیچوقت
حاضر و راضی نمیشود که بکشاهی پول مملکت بدون جهت
بیک نفر داخلی داده شود چه رسد بخارجی. سرکار ملاحظه
باشید
نایب رئیس - آقای کازرونی
کازرونی - موافقم
نایب رئیس - آقای محمد ولی میرزا
محمد ولی میرزا - موافقم
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
نایب رئیس - رأی میگیریم نسبت بماده واحده باورقه
فهیمی - اجازه میفرمائید این جا بک اصلاحی
لازم دارد؟
نایب رئیس - بفرمائید
فهیمی (سخنر کمیسیون بودجه) - این بک غلطی در
چاپ شده است باید اصلاح شود در سطر آخر نوشته
است: (بموجب قانون استخدام بمشارالیهم پرداخت شده)

بدولت داده شود که بتواند از اول سیصد و هشت مطاق
بودجه تصویب شده شروع بکار کند که تکلیفش معلوم
باشد و محتاج به تصویب بک دوازدهم های سنوئی نشوم
نایب رئیس - آقای بیات
بیات - بنده عقیده دارم که
آقای فهیمی - بنده عرض میکنم که در این مورد
نظر آنرا در یکصد دینار از اعتبار مزبور بابت عایدات سنه
۱۳۰۷ و بقیه از بابت عایدات ۱۳۰۷ محسوب خواهد شد.
نایب رئیس - آقای عراقی
عراقی - موافقم
نایب رئیس - آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - مخالفم: بنده بارها عرض کرده ام
پیشنه ندارم. ابتدا ما از خارج مستشار بیاوریم بجهت هیچ
کلیه‌ای نه مالیه و نه غیر مالیه اما متأسفانه در بعضی
مخارجها اگر چه عقیده ندارم ولی چاره نداریم. فرضاً
در قسمت صنایعمان اگر ما متخصص نیاوریم یقیناً ما نه
نیوانیم بک چاه نفت استخراج کنیم و نه میتوانیم
پول ورق کاغذ بسازیم این کارهای معموله امروز را
باید بتوانیم خودمان بکنیم پس بجهت این قسمت‌ها
لا بدیم مستخدم و مستشار و متخصص بیاوریم. اما بجهت
سایر چیزها از قبیل کمرکات و سایر امور مالیه بنده
این عقیده را ندارم. خوب در آن قسمتی که لا بدیم
بتخصص بیاوریم از قبیل نفت یا کاغذ یا عقیده بعضیها
سایر چیزها بک پیش بینی‌هایی میشود و با بک زحمانی
لازمه تنظیم میشود و به مجلس می آید و از مجلس هم
قبول آقای وثوق با سلام و صلوات بالاخره میکند و
بعد از یک ماه شش ماه یکسال بک مرتبه می بینیم این
بتخصص رفت.

نایب رئیس - موافقت اول مخالفتی نیست که در درجه
اول باشد؟
جمعی از نمایندگان - خیر
(پیشنهاد آقای فهیمی مجدداً خوانده شد)
نایب رئیس - رأی میگیریم بقسمت اول این پیشنهاد
آقایان موافقتن قیام فرمائید
(اغلب قیام نمودند)
نایب رئیس - تصویب شد.
(سخنر کمیسیون بودجه بمضمون ذیل قرائت شد)
کمیسیون بودجه لایحه نمره ۴۷۶۶۱ راجع بپرداخت
حقوق و مخارج پایان خدمت میسیون امریکائی را مطرح
نموده و پس از اسفای توضیحات نماینده مالیه بالاخره
موافقت نموده وماده واحده ذیل را بمجلس میرساند
ماده واحده - مجلس شورای ملی علاوه بر اعتباری
که در بودجه سنه ۱۳۰۶ برای مستخدمین امریکائی

حرف (با) بعد از کلمه استعجاب زاده است. ...
 نایب رئیس - رأی گرفته میشود. باین اخبار تا حذف
 حرف (با) آقایان موافقین بفرقه مفید خواهند داد.
 (انگیزه استعجاب آراء بعمل آمده نتیجه شرح ذیل
 حاصل میگردد) ...
 بفرقه مفید علامت قبول ۸۳ ...
 بفرقه مفید علامت رد ۱ ...
 نایب رئیس - عند حضور ضدو بک با ۸۳ رأی
 تصویب شد ...
 اسامی موافقین - آقایان - سید حسین آقایان - مصباح
 فاطمی - قاضی نوری - فتوحی - دکتر سنگ - شعبی برای
 مؤید احمدی - عزیزی - اسفندیاری - شیخ الملک - اسدی
 احتشامزاده - ملک آرائی - ایزدی - نجومی - ژوازی -
 رحیم زاده - نوینک - طالش بخیان - میرزا باقر - دکتر
 غنایما - دیوان بیک - علیخان اعظم - امیر دولتشاهی -
 محمد علی میرزا دولتشاهی - عباس میرزا - الفخمی - ابلخان
 کاررونی - عمادی - بزرگ نیا - قهیمی - جهانشاهی -
 حسنعلی میرزا دولتشاهی - قوام - طباطبائی دبیا - ناصری
 کیا نوری - طلوع - دبستانی - شهداد - قراکوزلو - امین
 پورحسین - بالیزی - بیات - هزار جریبی - سید مرتضی
 وثوق - مسعودی - ابراهیمی - کیخسرو شاهرخ - دکتر
 لقمان - صادقی - سید کاظم - ذوالقدر - نجواجوی -
 نکائی - حکمت - فرخی - آبه الله زاده شیرازی - روحی
 ملک مدنی - اسکندری - ملک زاده - مقدم - محمد ولی میرزا
 بیات ما کوئی - فرمند - وهاب زاده - باستانی - فولادوند
 دربانی - اعتبار - دهستانی - مولوی - فرشی - لاریجانی
 کاشانی - شریفی - ضیاء - ظفری - عدل - ساکینیدان
 مخالف - آقای فیروز آبادی ...
 وزیر پست و تلگراف - لایحه ایست راختم به بزرگ
 قراری پست هوایی بین طهران و مشهد تقدیم میکنم
 نایب رئیس - آقای روحی پیشنهادی کرده اند
 قرائت میشود ...
 (مهاجران ذیل خواهانده شد) ...

باید پیشنهاد میکنم ...
 بودجه ۱۳۰۸ - مجلس شورای ملی مطرح شود
 روحی - اجازه میفرمائید توضیح عرض کنم
 نایب رئیس - میفرمائید ...
 روحی - عرض عرض کنم آقای فهیمی دو قسمت را پیشنهاد
 کرده بودند یکی اینکه گذشت و یکی هم بودجه ۳۰۸
 مجلس امت - آقای بیات حاضر مخالفت کردند که بنده را
 وادار کرد تقاضا کنم مطرح شود البته اگر آقایان مخالفتی
 دارند و نظری دارند اظهار میکنند منظر دارد. مدافع
 دارد. سایر آقایان هم هستند آقای آریاب هستند جواب
 میدهند بالاخره باید بودجه مجلس بگذرد آقایان از نظر
 بودگان بخیرند بکنند پس فردا اجزاء مجلس حقوق
 میخواهند این طور میشود که هر وقت مجلس دلی
 خواست رأی بدهد بنده از نقطه نظر خودم و سایر همکارانم
 لیست بنده از نقطه نظر یک عدد مستخدمین جزء است
 که اول فرورین اینها حقوق ندارند اجازه بفرمائید
 مطرح شود آقایان مخالفین مخالفتشان را میکنند موافقین
 هم جواب میدهند میشود گفت این بودجه باید برود در
 خارج مذاکره شود همین جا آقایان هر نظری دارند اعتراض
 دارند بفرمائید بنده هم با زبان جواب میدهم.
 نایب رئیس - آقای ملک مدنی
 ملک مدنی - بنده اساساً با بودجه مجلس موافقم و
 مخالفتی ندارم و با آقای روحی هم عقیده هستم که باید بگذرد
 ولی پیشنهادی کرده ام و کما میگویم بهتر این است این
 بماند تا در خارج مذاکره شود و موافق نظر حاصل شود
 بعد بیاید بشرح از مجلس بگذرد یعنی برای جلسه آینه
 جزو دستور شود پیشنهادی بنده کرده ام را جمع به لایحه
 کوبر خوار بپوش لایحه ایست مفید بهتر این است جزو
 دستور شود و بگذرد
 نایب رئیس - رأی میکنیم به پیشنهاد آقای روحی
 وایح به مطرح شدن خبر کبسیون محاسبات را جمع بودجه
 ۱۳۰۸ مجلس آقایان موافقین بفرمائید ...
 (الحلب لیام مولود) ...

نایب رئیس - تصویب شد. آقای آریاب
 و آقایان کبسیرو - بنده اجازه نخواسته ام.
 نایب رئیس - آقای فیروز آبادی
 فیروز آبادی - بنده اصلاً مخالف بودم که امشب در
 این لایحه مذاکره شود ولی حالا که اجازه داده شد
 عرض میکنم. اصلاً خود بنده که آدم هیچ اطلاع
 نداشتیم لایحه را که دست بنده دادند نگاه میکنم در خیلی
 از آنچه هایش می بینم موافق عقیده ام نیست و مجبورم
 بعضی اعتراض بکنم. حالا هم باین فوریت کما نمیکنم
 بنده و سایر آقایان بتوانیم درست نظریه که بعد بواسطه
 مطالعه پیدا میکنیم و ملتفت میشویم عرض کنیم برای
 اینکه امور میکنم مطالعه درستی شده باشد مثلاً اینجا
 یک جزئی دارد یک قانون بزرگی را لغو میکند. اینجا
 نوشته است مطابق تشخیص باجزاء مجلس رتبه داده می
 شود این معنایش این است که قانون گذشته لغو است و
 قانون جدیدی است که می آید جای آن قانون گذشته.
 بنده باین فوریت نمیتوانم رأی بدهم به لغو شدن یک قانون
 بزرگی که در مجلس گذشته ...
 عمادی - نسخ آن لیست این يك قیدی است
 فیروز آبادی - درست دقت نفرموده اید دقت بفرمائید
 لغو آن است و بنده کما نمیکنم باین زودی بشود مذاکره
 کرد و امشب تمام کرد خواست اجازه داده شود تا در
 این کار بصیرت پیدا کنند تا عن بصیرت مذاکره شود
 و عقیده خودشان را اظهار کنند.
 نایب رئیس - آقای باستانی
 باستانی - بنده مخالفم
 نایب رئیس - آقای عرفی
 عرفی - بنده معجزم اجازه میفرمائید ؟
 نایب رئیس - بفرمائید
 معجز کبسیون محاسبات - آقا فرمودند این لایحه هنوز
 مطرح نشده. آقا معلوم میشود طهران تشریف داشتید
 لایحه ایست و چهار ساعت طبع و توزیع شده است
 و در قسمت کلیات هم اگر اکثریت مجلس عقیده نداشتند

رأی نمیدادند مطرح شدند و يك مسئله خلاف قانونی
 هم در اینجا دیده نمیشود ...
 فیروز آبادی - ماده دوم
 معجز - آن را هم در موقع طرح مواد بفرمائید بنده
 جواب عرض میکنم.
 نایب رئیس - آقای باستانی
 باستانی - بنده مخالفم در بودجه مجلس شورای ملی از این
 نقطه نظر است که خورده خورده اعتبار مجلس شورای ملی
 بجائی رسیده است که از میزان متعارفی و معمولی دارد
 خارج میشود. بودجه مجلس رسیده است به هفتصد هزار تومان
 و این رقم بعقیده بنده خیلی سنگین است خیلی زیاد
 است ما چند روز قبل در کمیسیون بودجه اعتبار سنه
 گذشته مجلس شورای ملی را در شصت و سه هزار تومان
 تصویب کردیم روی میزان اعتباری که دولت تنظیم کرده
 بود مطابق اعتبار سبصد و هفت الان و حالا بنده دقت
 کردم بطور اجمال بود سه هزار تومان اضافه شده است
 البته جلب نظر دولت هم نشده است در اینکه این اعتبار
 اضافی محلی دارد یا نه اضافاتی که شده است چند رقم
 است يك رقم راجع است بیک قسمت از حقوق نمایندگان
 که در ادوار گذشته کمتر از ماخذ سی و شش نفر بوده
 چون غالباً انتخابات تمام نمیشد لذا کمتر منظور میکردند
 و این دوره ۱۳۲ تا ۱۳۴ نفر انتخاب شده اند که
 دو نفر فقط بقی است باین جهت اعتبار حقوق قبه هم
 منظور شده است و تفاوت حقوق آقایان در حدود پنجاه
 الی هفتاد هزار تومان است ولی سی هزار تومان دیگرش
 يك اعتباراتی است که به سابقه بنده درست نیست.
 اعتبار خصوصی اعتبار برای مصارف چیزهای زیادی دارد
 و مجلس خلاصه جنبه تجملاتش زیاد میشود و مجلس
 شورای ملی نباید این قدر جنبه لوکسی پیدا کند
 و بنده عقیده ام این است این لایحه برگردد بکمیسیون محاسبات
 آقایان مباشرین و اعضاء کمیسیون محاسبات يك مطالعه
 بیشتری بکنند و آن مقداریش که ممکن است کسر بکنند
 از آن اعتبارات زیادی و مجدداً لایحه را تنظیم بکنند و

بیاورند. این از نقطه نظر اصل مبلغ که بنظر خیلی زیاد می آید. دوم از نقطه نظر نقض قانون استخدای است که پارسال گذرانیدیم ما پارسال قانون استخدام گذرانیدیم گفتیم مستخدمین مجلس حق ندارند بیش از هفت رتبه را دارا باشند چرا این را گفتیم برای این که گفتیم مدیر کل قسمت تشکیلاتی مجلس آقای اریاب کیخسرو است بالاخره در قسمت تشکیلاتی هم وقتی مقایسه کنیم با سایر وزارتخانهها مباشر همان رئیس اداره است و مستخدم اداری را نباید رسانید رتبه هشت و مدیر کل. کسیرا که بنده خودم خاطر ام است در دوره پنجم شصت تومان حقوق داشت چطور میشود که این جا دویست و دوازده تومان حقوق پیدا میکند. مطابق چه قوانینی این ارتقاع صحیح میشود بنظر بنده این رویه مطلوبی نیست. ما که میخواهیم ناظر و مراقب سایر وزارتخانهها باشیم و این قدر اشکال تراشی نسبت بمأمورین دولت در کبسیون بودجه میکنیم باید در خود مجلس بیشتر رعایت بکنیم اینجا يك ماده دو پیشنهاد کرده اند که مستقیماً نقض میکند قانون استخدام سابق را در صورتیکه معمول نبود در ضمن بودجه ما قوانین استخدای را اصلاح یا نقض کنیم. اگر در قانون بودجه مملکتی گاهی بعضی از مواد گنجانده میشود از نقطه نظر طرز پرداخت حقوقها است و هیچوقت يك ماده در قانون بودجه نگذاشته است که ناقض قانون استخدام کشوری باشد در هر حال خیال میکنم ماده دومی که در این قانون گذاشته شده با این ابهاماتی که در این قانون است که تعرفهها مطابق تشخیص است و بعد این تعرفهها میکردند و بالاخره ما حقوق ذیل را تصویب میکنیم بدون اینکه بفهمیم که آیا این ترتیب مطابق قانون استخدام اداری مجلس است یا نه؟ در هر صورت بنده اطلاع پیدا کردم که برای مستخدمین مجلس يك اضافاتی خارج از حد امسال در بودجه منظور شده است و اگر مقایسه کنیم با سنوات گذشته تصور میکنم آن نظریه که آقای وثوق الان فرمودند راجع بمستخدمین دولت منظور باشد زیرا ما راجع بمستخدمین

مجلس که سه سال خدمت میکنند يك اضافات هنگفتی قائل میشویم ولی به فلان مستخدم بیچاره که سی رنج سال خدمت کرده است سه تومان اضافه میدهم چنانچه ما در دوره شش این کار را کردیم میگفتیم فلان مستخدم پست سی و پنجسال خدمت کرده است حالا رسیده بحد اعلائی رتبه ۲ که چهل و نه تومان است آنوقت سه تومان اضافه میدادیم میشد پنجاه و دو تومان زیرا غیر از این نمیتوانستیم بکنیم برای اینکه می گفتیم چون حد اقل رتبه مافوق را نگرفته میشود این اصل مسلم در مالیه از نقطه نظر صرفه و صلاح است در هر صورت با رعایت این نظریه هم که باشد باید يك تجدید نظری در این بودجه بشود دیگر اینکه مستخدمین مجلس سابق خیلی خوب کار میکردند ولی از وقتی که قانون استخدام برای آنها گذرانیدیم آنطوریکه قبلا کار میکردند حالا دیگر نمی کنند و در این مسئله هیچ شبهه نیست وقتی که قانون استخدام نبود مادر مجلس بودیم. مستخدمین خیلی بهتر از حالا مراقبت میکردند. این قانون استخدام که گذشت نقطه انکاء آنها شد. لوایح در از وقت چاپ میشود و به آقایان نمایندگان در بر میرسد. جریان امور اداری را بنده حس میکنم بطی تر شده در صورتیکه قبلا خیلی سریعتر بود و در واقع يك ماشین سریع العملی بود که ما همیشه بوزراء میگفتیم که شما سعی کنید که ادارات شما طرز عملشان مثل ادارات مجلس بشود. در هر صورت در حینی که بنده باز هم از زحمات آنها اظهار تشکر میکنم که باز نسبت بمستخدمین وزارتخانهها بهتر و بیشتر کار میکنند معذک ما میخواهیم طرز عمل مستخدمین مجلس نمونه ومدل طرز کار در وزارتخانهها باشد

نایب رئیس - آقای اریاب کیخسرو

اریاب کیخسرو - بنده خیلی متأسفم که بواسطه کسالت هم دوا زیاد استعمال کرده ام گوشم خوب نمیشود و هم کمتر میتوانم حرف بزنم ولی اسبت بان قسمتی که ملتفت شدم لازم است برای توضیح اینجا جوابهایی عرض کنم اولاً آقایان صدیق میفرمایند بودجه که اداره

مباشرت تنظیم میکنند و تقدیم مینماید بودجه خود مجلس است بعد از آنکه آقایان نمایندگان وقت فرمودند هر قسمتش را که صلاح میدانند قبول میکنند هر قسمتش را که صلاح نمیدانند مال خودشان است رأی میدهند مباشرین که مسؤول در این عمل هستند البته مجبور هستند نظریه و مطالعاتی که دارند تقدیم بکنند که مسؤولی متوجه بخودشان نباشد بعد هر طور صلاحیت باشد عمل خواهد شد در آن قسمتی که آقای یاسائی فرمودند راجع باضافه بودجه بنده اینجا توضیحاً بخدمتشان عرض میکنم که اضافه نشده است و وقتی که وقت بفرمایند ملاحظه خواهند فرمود که بودجه مبلغی کم شده است در ۱۳۰۷ که بودجه را مأخذ قرار دادند (در کبسیون بودجه اگر غفاتی شده باشد دلیل نمیشود که ما بودجه ناقص پیشنهاد کنیم) در ۱۳۰۸ آقایان تصدیق می فرمایند که بازده ماه بیشتر برای نمایندگان حقوق منظور نشده بود آیا برای ۱۳۰۸ هم دوازده ماه است ما باید همان بازده ماه را پیش بینی کنیم؟ این که مقتضی نیست. بودجه ۱۳۰۷ مبلغش بود ۶۰۳۷۵۶ تومان. بودجه ۱۳۰۸ که پیشنهاد شده مبلغش ۶۹۶۳۹۲ تومان است. حالا این اختلاف از کجا تولید شده است؟ اولاً ۱۱۳۲۰۰ تومان تفاوت حقوق آقایان نمایندگان است (هر قسمتش هر جا که زیاد است بفرمائید حذف کنند) از کجا این تفاوت حاصل شده است؟ در سال ۱۳۰۷ بملاحظه اینکه دوره اختتامی مجلس دوره ششم و افتتاح دوره هفتم بود ما مجبور بودیم مأخذ حقوق نمایندگان را بازده ماه بگیریم از نقطه نظر آن يك ماهی که برای اعتبار نامه حقوق داده نمیشود ۳۶۳۰۰ تومان تفاوت این قسمت است. باز هم ما برای اینکه بودجه را برابر بگذاریم در سال گذشته با امسال که ۳۰۷ باشد محصور میگردیم بعضی از نمایندگان پیش و پس مینمایند در ابتدای مجلس ۱۹۳۰۰ تومان هم از آن بابت ضمیمه کردیم در دوره های پیش بطوریکه آقایان مستحضرن آقا یان نمایندگان نهایت خیلی زیاد تشریف می آورند این جا در

حدود ۱۲۰ نفر اما امسال تا حالا ۱۳۴ نفر انتخاب شده اند ما چه بکنیم؟ جزو بودجه بیاوریم؟ بالاخره ما مکلف هستیم حقوق این ۱۳۴ نفر را در حدودی که قانون میگوید پیش بینی کنیم آقایان هر کدام که تشریف آوردند از مالیه گرفته میشود و داده میشود هر کدام نیامدند گرفته نمیشود و داده نمیشود ولی اگر در بودجه نباشد ما حقوق کدام نماینده را از میان نمایندگان بدهیم کدام را ندهیم؟ ما مجبور هستیم اعتبار بگیریم پس تفاوت ۱۶ نفر هم میشود ۵۷۶۰۰ تومان این جمعاً میشود ۱۱۳۲۰۰ تومان تفاوت حقوق آقایان نمایندگان در ۱۳۰۸ نسبت به ۱۳۰۷. اضافات حقوقی که مطابق قانون در اینجا زیاد شده است برای اعضاء و مستخدمین مجلس ۹۹۷۲ تومان است در این قسمت هم عرض کنیم که از طرف هیئت رئیسه مخصوصاً يك هیئتی معین شدند مراجعه کردند در چند جلسه بسابقه و قانون و همه اینها بر طبق آن این اضافات را تصویب کرده اند اضافاتی است که آن هیئت تصویب کردند و بدست اداره مباشرت داده اند و اداره مباشرت بر طبق آن جزو بودجه آورده است ۸۳۰ تومان هم ما اضافه اینجا گذاشته ایم برای خرج مطبوعات یعنی در سنه ۳۰۷ بواسطه اینکه مجلس بازده ماه پیش نبود ما مخارج مطبوعات را مجبور بودیم کمتر بگیریم ولی امسال که دوازده ماه است این مقدار تفاوت حاصل میکند ۷۳۴ تومان هم اضافات حقوق مطبوعه است این مقدار تفاوت حاصل میکند جمع کل اینها می شود ۱۲۴۷۳۶ تومان. حالا ما اینها را ناگزیر بودیم جزء حساب بیاوریم اما در مقابل ۳۲۱۰۰ تومان از بودجه ۱۳۰۸ نسبت به ۱۳۰۷ کم کرده ایم از چه؟ از مصارف مجلس از مصارف متفاوت مجلس که در جزو بودجه ۱۳۰۷ بوده و امسال از روی عمل دیدیم ضرورت ندارد يك قسمت از اینها را جزو بودجه بیاوریم این بکفایت ۱۵۸۰۰ تومان نسبت بمطبعه ۱۶۳۰۰ تومان از مصارف و آئینه اش کم کردیم ۳۲۱۰۰ تومان نسبت به بودجه سال ۳۰۷ در ۳۰۸ کم کرده ایم که تمه ۹۲۶۳۶

تومان میباید که اضافات این بودجه ۳۰۸ است حالا با توضیحی که عرض کردم هر قسمتی را که میفرمایند زیاد است حذف کنند. بطوری که ملاحظه فرمودید عمده ۱۳۲۰۰ تومان راجع بنایندگان است که تا کز بودیم در قسمت ماده ۲ که فرمودید عرض میشود اینجا اولاً دو سه قسمت دارد يك قسمتش بر طبق قانونی است که خود مجلس تصویب فرموده که عین ماده قانون الان این جاست که عرض میکنم ورود بخدمت و ترفیع رتبه و تعیین اضافه حقوق اعضاء و اجزای اداري مجلس شورای ملي و تشخیص و انتخاب اعضاء و اجزاء و مستخدمین اداري مجلس و تمام ترتیبات و تشخیصات راجعه باستفهام اداري مجلس و کلیه اجرای مواد قانون اداري مصوبه ۲۱ بهمن ماه ۳۰۴ با خود مجلس است بملاوه دراستفهام مستخدمین السزای با انتخاب از منتظرین خدمت ادارات دولتی نیست و این حقوق و احتیارات راجع به گذشته و آینده محفوظ و واجب الاجرا است. این ماده قانونی است که در ۱۴ بهمن ۱۳۰۶ گذشته مطابق این ماده قانون البته ادارات اگر اجزائی فوق العاده لازم داشته اند آورده اند بعضی فنی بعضی غیر فنی. بعضی از آنها هستند در حدود سه چهار نفر که اینها آمده اند و رتبه آنها تشخیص داده شده و احکامش هم از مقام منیع ریاست صادر شده است ولی اداره استخدام مالیه در اینجا اعتراض کرده میگوید این ماده قانون صحیح است ولی اصطکاک دارد با ماده ۲۲ قانون استخدام کشوری در آنجا باید تصریح شده باشد که آن ماده راجع باین قسمت دارای اعتبار نیست از آنطرف هم ملاحظه میفرمائید مطابق این ماده حق داده شده است بمجلس یعنی با ادارات مجلس که برای استخدام مستخدمین خودش دارای هم گونه اختیارات باشد حالا آمده ایم در اینجا تنزل کرده ایم نه اینکه ترقی کرده باشیم این ماده که دائمی است ما آمدیم محدود کردیم میگوئیم تا این تاریخ که بودجه میگذرد این ماده اعتبار دارد بعد از آن دیگر اعتبار ندارد ما کار بدی نکرده ایم اختیار را کم کرده ایم

زیاد نکرده ایم در قسمت دیگرش که راجع به ترفیع رتبه مستخدمین است اینجا آقای باستانی فرمودند اعضاء و اجزاء اداري کار میکنند یا نمیکند البته خوب بود که ایشان اگر چنانچه راجع بقسمت مباشرت بود میفرمودند که مباشرین مستحضر شوند اگر راجع به تقنینیه بود میفرمودند که مقام منیع ریاست مستحضر میشدند آنچه که تشخیص خود مالت است هیچ فرقی در خدمت مستخدمین پیدا نشده مستخدمین بقدری که کارداران و کار خودشان را میکنند ما که در جریان عمل بودیم و از جریان عمل بدیدیم مستخدمین مجلس در اینجا باستان تعطیل نداشته مراجعه بفرمائید بصورت حاضر و غایب ببینید اعضاء دفتری در تمام سال مشغول کار بوده اند آقایان و کلاً تعطیل داشته اند یا نداشته اند مستخدمین تعطیل نداشته اند اجازه هم نکرده اند ممکن است یکی دو نفر پنج نفر اجازه گرفته باشند بقیه اجازه نکرده اند. در ایام دیگر رمضان و شوال و محرم و اینها آنچه که پیش میآید که مواقع تعطیل عمومی باشد غالباً کار بوده و اینها مشغول بوده اند در سابق که اینجا مذاکره شد در مجلس گفتند ترفیع رتبه نمیشود داد برای اینکه ممکن است خیلیها بروند بالا و بودجه تفاوتی پیدا کند و گنجایش ندارد عوضش خوب است فوق العاده بدهند بهر کس زیادی کار میکنند. ما در سابق امتحانی که کرده ایم فوق العاده مصلحت نیست زیرا اگر بنا باشد ما فوق العاده قرار دهیم این دو نتیجه بد دارد اولاً در اثر تجربه و عمل دیده شد کسانی که میخواهند بعنوان فوق العاده کار کنند از کار روزشان کم میکنند که در مواقع شب و مواقع فوق العاده کار بکنند تا آنجا که ما میخواهیم حساب کنیم فوق العاده را تقریباً اگر فوق العاده مطابق با تمام میزان حقوق نکند نصف یا دو ثلث مطابق با میزان حقوق میکند و این بصرفه مجلس نیست از این جهت ما فوق العاده بکسی ندادیم تا بحال داده نشده است از آن طرف اعضاء و مستخدمین اینجا کار میکنند و همانطوری که میفرمائید فوق العاده در هر قسمتی که کار پیش بیاید مطابق

نمیکند و مشغول کارشان هستند. در واقع ما هم که ناظر به کار آنها هستیم باید وظیفه خود مان را عمل کنیم و بفرمان مجلس برسانیم که اینها زحمت میکشند و نباید بفرمانشان نتیجه بد دارند باقی موکول برأی خود آقایان است.

مدت نایب رئیس - آقای دکتر حسن خان

دکتر حسن خان عظیمی - جوابهایی که آقای ارباب دادند در بعضی قسمتهاش صحیح بود ولی در بعضی قسمتهاش ...

بعضی از نمایندگان - بلند تر

دکتر حسن خان - سینه من هم مثل سینه آقای ارباب است بگرفته ولی در بعضی قسمتهاش يك معایبی دارد. آن معایب این است که اعضاء و اجزاء مجلس با سایر اجزاء و اعضاء دولت که فرقی نباید داشته باشند. اینها هم مثل آنها میباید ولی حالا ما می بینیم فرقی دارند پنجسال یا هشت سال و یا سابقه نود و نه در حین اجرای قانون و اینها را عمل نمیکند ولی مثل آنها میخواهند جلو بروند. اگر میخواهند از مزایایی که آنها بهره مند میشوند اینها هم بهره مند شوند باید اقلان نصف آن شرایطی را که آنها دارند اینها قبول کنند. یعنی چه؟ بعضی آنها که سه سال یا دو سال باید خدمت کنند تا يك رتبه بالا بروند اینها هم دو سال یا سه سال خدمت کنند و بروند بالا. حالا ما میگوئیم پنجسال یا هشت سال قبول. خیر. بموجب آن قانون که اجرائش از ۱۳۰۴ است تا آن تاریخ هر چه اجزا در مجلس آمده صحیح است و مستخدم است اما از تاریخ ۳۰۴ باید دو سال یا سه سال بماند بعد ترقی کند ولی اینجا طور دیگر نوشته اند می نویسند ماده ۲۳ (که این دو سال و سه سال است) از این بعد معتبر است از پیش معتبر نیست. یعنی آنچه تا حالا رتبه و اینها داده شده صحیح است ولی از این بعد باید دو سال و سه سال را طی بکنند تا برسند رتبه بالاتر. من میخواهم بگویم چرا؟ باید پیش را هم دو سال و سه سال طی کنند برای اینکه اجرای قانونشان

از سید و چهار است. چون مستخدمی که در سید و چهار بوده اگر از چهار بعد این مستخدم سه سال در يك رتبه بوده مستحق است ولی آنکه در پنج آمده در در شش آمده این هم باید ترفیع پیدا کند؟ این خوب نیست ...

بکنفر از نمایندگان - بموجب قانون مصوب مجلس است دکتر حسن خان - صحبت ترفیع را داریم میکنیم نه آوردنشان را. يك مستخدم را در چهار آورده اند در پنج یا شش آورده اند ما هیچ نمیگوئیم اما کسی که در شش آمده در هفت ترفیع پیدا کند نه اینکه میآورد باید دو سال و سه سال مطابق قانون استخدام زحمت بکشد و ترقی کند ولی اینجا مراعات این قسمت نمیشود این یکی یکی دیگر هم اینجا مینویسد: تبصره که میگوید مستخدمین مجلس از رتبه هفت بیلا نمیتوانند ترقی کنند این لغو است. در صورتیکه لغو يك قانونی باید به غیر قانون بودجه باشد. بودجه برای خرج است نه برای استخدام. این جایش این جا نبوده است که آن را لغو کنند. بعد هم يك چیزی مینویسد که این خیلی بنظر من صحیح نیست با خوب تدوین نشده با چه جور من نمیدانم. مینویسد: تبصره لغو و در جای او ماده ۲ قانون مالیات و وطنی شامل مستخدمین مجلس میشود این چه ربطی باین دارد؟ تبصره قانون که از رتبه هفت بیلا نمیتوانند بروند لغو بشود و این جای او باشد. این چه ربطی بهم دارد البته البته وطنی را باید تمام مستخدمین بیوشند. مستخدمین کشوری یا اجزاء مجلس یا کلاً فرقی ندارد. اما آمده اند این را دنبال او نوشته اند که تبصره لغو و در عوض اینها باید لباس وطنی بیوشند باین جهت این بنظر بنده با خوب تدوین نشده یا نتوانستند بنویسند و بنده مخالفم که تبصره که از رتبه هفت بیلا است لغو شود. اولاً اینجا بالا تراز هفت رتبه میخواهد چکنند؟ حالا میخواهند باشد اما باید ترفیعات مطابق قانون سه سال سه سال و دو سال بدو سال باشد اگر این طور باشد بنده موافقم و الا مخالفم.

رئیس - آقای زوار

زوار - دو نفر از مخالفین محترم که آقای باستانی و آقای دکتر حسن خان باشد. بنظر بنده بکرات در پشت این کرسی لطف اظهار کردند که باسحق خادم را سزا داد و خائن را جزا و حالا بر روی همین اصل بنده میخواهم عرض کنم که با اینکه شما قائل باین مسئله هستید بواسطه قانون يك حق از مستخدمین مجلس شورای ملی فوت شده است در صورتیکه از مدیر گرفته تا آن مستخدمین جزء و حروف چین مطبوعه خدماتشان بقدری بر جسته است که اصافاً و وجداناً برخورد مخالفین هم جای انکار نیست اعضاء مجلس شورای ملی در کار مثل سایر مستخدمین نیستند چنانچه الان که ساعت دوازده شب است مشغول خدمتند در صورتیکه سایر اجزاء ادارات در خواب شیرین هستند ما نباید در موقع حقوق گرفتن عدل و اصاف را زیر پا بگذاریم و در مقابل خدمات و زحمات آنها بگوئیم که از رتبه هفت نباید تجاوز کنند من معتقدم که اینجا مرکز نقل مملکت است اگر اینجا خدمت مستخدمین صدیق مراعات نشود بالاخره رفته رفته بدیگران سرایت میکند و اصول خدمتگذاری از بین میرود بنده بنوبه خودم بنام تمام موکلین خودم تشکرات خیلی صمیمی خودم را از روی عدل و اصاف بنام اعضاء و مستخدمین مجلس شورای ملی اظهار تقدیم میکنم و اقتضای میکنم که امروزه اعضاء و اجزاء مجلس هم بطوری که مایل هستیم خدماتشان سر مشق تمام اجزاء ادارات است. اساساً يك جزئیاتی است که اگر بنده آنها را عرض کنم خارج از نزاکت است و مخصوصاً از این موضوع میکندرم و به مخالفین محترم در خارج توضیح میدهم که آنطوریکه نظم و ایفاء وظیفه در بین کارکنان مجلس شورای ملی حکمفرما است در هیچیک از کارکنان ادارات دولتی وجود ندارد و نسبت به آن قانونی هم که اشاره فرمودند عرض میکنم يك قانونی از مجلس گذشته و اینها نوشته اند که ما آن قانون را لغو کرده ایم فقط يك بودجه آورده اند

فیروز آباهی - لغوش را بوشته

زوار - بر فرض هم که لغو شده باشد قضا با بسته بنظر مجلس شورای ملی است اگر نمایندگان محترم صلاح دیدند تصویب می کنند و اگر هم صلاح ندیدند تصویب نمیکنند یکی از نمایندگان (گویا آقای باستانی بودند) که فرمودند که مجلس اضافات دارد بنده هر چه در این نگاه کردم در این لایحه اضافه ندیدم مگر اضافه حقوق خود آقایان نمایندگان که آقای باستانی یکی از موافقین جدی آن بوده اند و حالا هم از مخالفین هستند در هر حال بنده آنطوری که باید باز مراعات حال اشخاص بشود و هنوز اشخاص عدلا و حقاباً حقوق خودشان رسیده اند گفته شد در سنه ۱۳۰۵ يك کسی بوده است که شصت تومان حقوق داشته رحالا صد و دوازده تومان میگردد بنده عقیده ام این است که اگر فلان آدم فرضاً بد است بطور کلی نباید گفت هم بدند باید گفت آن بد کیست و اسم برد بنده بالاخره میل دارم که مجلس شورای ملی به کشف حقایق موافق شود آن صد و دوازده تومان را صریحاً بفرمایند کیست که در سه چهار سال قبل شصت تومان حقوق داشت و حالا صد و دوازده تومان حقوق دارد اگر باسم بفرمایند بنده هم با ایشان موافق خواهم شد ولی چون تصور میکنم که فقط در تخفیف نماینده محترم این مسئله خطور کرده از این جهت بنده عرض نمیکنم در هر حال این بودجه باید امشب بگذرد برای اینکه بیشتر از بازنده روز بول فروردین باقی نمانده و حالا آخر اسفند است باید بگذرد والا حقوق باعضاء در سال جدید داده نخواهد شد و وضعیت آنها خیلی بد خواهد بود در هر صورت چون این بودجه باید برای اول فروردین تصویب شود والا اعضاء مجلس هم مستأصل مانده و بر عده فقراي مملکت افزوده خواهد شد از این جهت از رفقای محترم استدعا دارم بنام قدر دانی از حقوق این بیچارگان در این موقع جد بت بفرمایند و کمک کنند که این قانون امشب بگذرد

نائب رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - عرضی ندارم (بعضی از نمایندگان اظهار کردند مذاکرات کافی است و برخی گفتند کافی نیست) نائب رئیس - رای میکنیم بشور در مواد آقایان موافقین قیام فرمایند (جمعی برخاستند) نائب رئیس - تصویب شد. نائب رئیس - ماده اول قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده است) ماده اول - برای مخارج دوازده ماهه ۱۳۰۸ مجلس شورای ملی مبلغ ششصد و بیست و سه هزار و یکصد و چهل تومان موافق فقرات يك الی چهار ضمیمه اعتبار مباشرت مجلس شورای ملی داده میشود. نائب رئیس - آقای فیروز آبادی فیروز آبادی - بنده اولاً عذر میخواهم از اینکه پشت تریبون آمده ام و میخواهم این جا صحبت کنم در این جا مذاکراتی شد که چون آقایان وکلا زیاد شده اند و امسال باندازه سی و شش نفر زیاد ترند از این جهت بودجه مجلس اضافه شده و يك جزئی هم برای اعضاء اضافه شده بنده عقیده دارم که امورات مجلس شورای ملی باید برای سایر وزارت خاها و کارکنان دولتی سرمشق باشد بلکه آرزوی بنده این است که عملیات مجلس ما باید سرمشق دنیا شود. اما متأسفانه می بینم اینطریق خرم مملکت ما اجرا نمیشود - بعقیده بنده آقایان وکلا باید خیلی فداکاری بکنند اولاً از يك قسمت از آسایش خودشان صرف نظر کنند و حاضر شوند که زندگانی خودشان را شبیه زندگانی موکلینشان بکنند تا از حال آنها مطلع باشند و الا اگر بنا باشد بنده همیشه سوار انوموبیل بشوم و بمجلس نیایم و از حال موکلین خودم که همیشه پیاده حرکت می کنند خبر نداشته باشم من که خانه خوب ، غذای خوب ، ملبوس خوب دارم نمیتوانم ملتفت حال موکلین خودم که نه خانه دارند و

نه زندگانی بشوم . پس اول شرط برای وکیلی که میخواهد با موکلین کار کند این است که زندگانی خودش را شبیه زندگانی آنها بکند بعضی از آقایان میفرمایند ما نمیتوانیم مثل تو بمانیم ده تومان زندگی کنیم بنده عرض میکنم زندگی خوب را همه کس دوست دارد بنده هم خدا شاهد است خیلی میل دارم انوموبیل داشته باشم اما از مال خودم نه از مال ملت . این است که کمال صرفه جوئی در بودجه مجلس باید بشود . بودجه مجلس نباید به بودجه دولت نظر بکند بلکه بودجه مجلس باید سرمشق بودجه دولت باشد و باید طوری بشود که دولت بودجه خودش را از روی بودجه مجلس تنظیم بکند . اما ما آمدیم در دوره گذشته حقوق خودمان را سبباً تومان قرار دادیم يك مرتبه بودجه مجلس بالا رفت و همینطور هم دولت بودجه خودش را بالا برد حالا اگر باز میخواهیم بودجه خودمان را بالا ببریم دولت هم بر بودجه اش اضافه میکند عقیده بنده که يك نفر وکیل دولت با ملت هستم (نمیدانم چه عرض کنم) این است که نهایت صرفه جوئی را باید در بودجه مجلس بکار برد و عقیده ام این است که آقایان وکلاء باید حقوق خودشان را شبیه بحقوق وکلای فرانسه بنمایند بنده شخصاً که انشاء الله امید وارم يك پول بگیرم ولی از آقایان وکلای هم استدعا دارم از يك قسمت حقوق خودشان صرف نظر بفرمایند تا حقوق پارلمان ایران هم شبیه به حقوق وکلای سایر پارلمان های دنیا شود . . . بعضی از نمایندگان - حقوق وکلای سایر ممالک زیاد تر از این مبلغ است . فیروز آبادی - زیاد تر نیست . حالا میفرمائید زیاد تر است حساب فرانک را هم بفرمائید اولاً که زیاد تر نیست فرضاً هم که زیاد تر باشد نباید فراموش کنیم که آنها سه هزار ملیون هم عایدی دارند و ما هیچ نداریم در اینصورت نباید خودمان را با آنها مقایسه کنیم و نباید حقوق خودمان را از روی حقوق آنها قرار دهیم بلکه باید از روی عایدی مان بودجه خودمان را تنظیم بکنیم عقیده بنده این است که اگر غیر از این باشد بوظیفه

وکالتی خودمان عمل نکرده ایم و حق بنده مستقیم اگر این عرضی را هم در اینجا اظهار نکنم بوظیفه وکالتی خودم عمل نکرده ام از این جهت امیدوارم آقایان به بنده خورده گیری نفرمایند بنده با کمال شرمندگی از آقایان و کلاء خواهش میکنم از بنده ترنجبند زیرا بنده نمیخواهم کسی را از خودم برنجانم شرط عقل هم نیست که انسان کسی را از خودش برنجاند ولی اگر رضای مخلوق را بخوام به غضب خالق گرفتار خواهم شد بنده هر چه عقیده خردم است در اینجا اظهار میکنم و مکرر هم عرض کرده ام باز هم عرض خواهم کرد. بودجه مجلس باید اصلاح شود. این عرض بنده اگر در این دوره اثر خودش را نکند امیدوارم بعد ها اثر کند.

نائب رئیس - آقای روسی

روسی - نماینده محترم يك قسمت فرمایشانی فرمودند که بنده در دوره ششم که شرف فیض خدمتشان را داشته ام میدانم دو دفعه عین این فرمایشات را فرمودند و جوابهم خدمتشان عرض شد . . .

فیروز آبادی - حرف حق را همیشه باید گفت

روسی - شاید خود بنده هم در اساس مطلب ایشان کمال موافقت را دارم ولی يك قسمت دیگری فرمودند که باید دفاع کنم و آن این است که فرمودند وکلاء باید فداکاری کنند. بنده تصور نمیکنم در زمینه پیشرفت کار و ترقیات مملکت کوناهای شده باشد بلکه بر عکس آنچه از دستان بر آمده خدا شاهد است که برای سعادت جامعه و مملکت بعمل آورده ایم و اگر بنگریم نمیتوانسته ایم و تقصیر از طرف ما نیست. دیگر باید به آقا عرض کنم که تصور نفرمایند هر کس هر کار میکند برای پول است.

شما تصور میکنید اینجا يك دسته نشسته اند و فقط می خواهند ماهی دوست سیصد تومان بگیرند و هیچ کار نمیکنند خیر اینطور نیست اشخاصی ما در این جا داریم که از کسب آزاد و کار سابق خودشان پنج برابر این حقوق مجلس میتوانند استفاده کنند ولی فقط برای خدمت

اومبیل و درشکه دارد اگر نام این مخارج را حساب کنید خواهید دید که باز وکلاء کم حقوق میگیرند اگر بنا شود وکیل دوست تومان بگیرد مدیر کل هم باید صد و هشتاد تومان بگیرد وزیر هم ناصد تومان ولی وقتی که مدیر کل سیصد و دوازده تومان میگیرد وکیل آبر سیصد تومان بگیرد زیاد نیست اشاره حقوق به سایر پارلمانهای دنیا فرمودید اشتباه انشود اگر حقوق وکلاء سایر پارلمانها را با ما مقایسه کنیم در دست حساب بفرمایند ملاحظه بفرمایند خیلی زیاد تر است در شاهپر فرانسه دولت بکاره نزدیک بود از این برود و کابینه در تزلزل افتاده بود برای اضافه حقوق بالاخره هم تصویب شد حق هم داشتند شما توجه بفرمائید کسی که از روی فداکاری و ایفای حاضری میشود خدمت بکنند البته خیالش باید راحت باشد تا بتواند با آسایش خاطر کار کند و ایفاء وظیفه نماید چون در سایر قسمت ها آقای فیروز آبادی مخالفی فرمودند بنده دیگر چه عرض کنم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نائب رئیس - رأی میگیرم بفقرات ماده اول جدا جدا بعد اسبت به مجموع ماده. آقای فیروز آبادی پیشنهاد کرده اند قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم در فقره اول از ماده اول که مقرری آقایان نمایندگان بوده باشد هشتاد و دو هزار تومان کسر شود از سنه ۱۳۰۸

نائب رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - عرض کردم چون عقیده بنده اینست که اصلاحات باید از اینجا شروع شده و بنام مملکت چنان پیدا کند لذا این پیشنهاد را تقدیم کردم و چیز گرانی نیست و امیدوارم آقایان وکلاء قبول بفرمایند که حقوق از سیصد تومان به دوست و پنجاه تومان برسد تا آن اضافاتی که برای امسال پیشنهاد کرده بودیم اضافه شده است چنان شود چون بنده نمیخواهم

در چرابند داخله و خارجه بگویند مجلس ارباب نود هزار تومان بر بودجه خودش اضافه کرده است از این جهت این پیشنهاد را بنده تقدیم میکنم که از سیصد تومان آقایان وکلاء پنجاه تومان در ماه کسر شود و آن اضافه هم از بین برود و هر چند که این پیشنهاد تا درجه بر ضرر آقایان وکلاء است ولی چون آقایان بر خیر و صلاح مملکت کار میکنند از این جهت امیدوارم که قبول بفرمایند و این ضرر را بر خودشان هموار کنند

نائب رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده خیلی متاسفم از پیشنهاد آقای فیروز آبادی که در پیشنهادشان ذکر فرمودند از ۳۰۷ کسر شود و حال آنکه ۳۰۷ تصویب شده و تمام شده و گذشته است و بنده یقین دارم که اکنون خاطرشان گذشته است و اشتباهاً ۳۰۷ پیشنهاد کرده اند فرض کنیم که پیشنهاد آقا راجع به ۳۰۸ باشد باز هم موردی برای قبول آن نیست و اشتباه فرموده اند. در آن موقعی که آقای یاسائی اظهار داشتند بر بودجه مجلس نسبت به سنه ۳۰۷ نود هزار تومان اضافه شده نمیدانم جنابعالی تشریف داشتید یا نه؟ و گویا توجه فرموده اید اید یکی از مباشرین گویا آقای ارباب بود که جواب کافی دادند و گفتند که ما در بودجه پارسال صد و بیست نفر وکیل حساب کردیم و حقوقشان را هم یازده ماهه بقلب آوردیم ولی امسال شانزده نفر بر عده وکلاء افزوده شده و بملاوه دوازده ماهه حساب کردیم از این جهت این اضافه حاصل شده و گمان میکنم این حرف ارباب کیخسرو را هم تصدیق بفرمایند. اگر فرضاً بودجه را در حدود پنجاه هزار تومان می نوشتند باز سرکار میفرمودید زیاد است و ده هزار تومان بشود زیرا من پیاده بروم و برای مملکت خودم میخواهم کار کنم و اشخاصی که برای خودشان و مملکتشان کار می کنند نباید حقوق بگیرند. من تصور میکنم در اینجا اشتباهی فرموده اید اینکه معتقدید وکلاء باید از زندگانی موکلین خودشان

مستحق و مستحضر باشند بنده گمان میکنم بهمان درجه هم باید و کلازه از مجلس موکلینشان باشند و باید دید چه چیز وسیله زرقی آنها است همان را اختیار کنند به این که منحصرأ بودجه مجلس را کسر کنند آن آدمی که فعله است هیچ غصه ندارد جز اینکه صبح برود بی فعلگی اما و کلازه بایستی يك زحمت هائی بکشند و بیشتر از آن فعله زحمت بکشند علاوه بر این این يك پولی است که مال مملکت است و این ها هم وکیل مملکتند حقوق زیاد هم نمیگیرند سرکار هم این دو بست و پنجاه تومان را از روی هیچ مأخذی پیشنهاد نکردید در این شهر کرايه خااه گران است بنده چرا ماهی صد تومان کرايه خانه بدم شما بفرمائید يك خانه دم مروی ماهی هفت تومان اجازه کنم در صورتیکه چهل نفر جمعیت دارم نمیتوانم آنها را در يك خانه ماهی هفت تومانی جا دم .

فیروز آبادی - بنده يك توضیحی دارم اجازه بفرمائید عرض کنم چون در عرض بنده اشتباه شده است نایب رئیس - مطابق نظامنامه نمیتوانید دو دفعه توضیح بدهید . رأی میگیریم به قابل توجه بودن پیشنهاد آقای فیروزآبادی آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند (دوسه نفر قیام نمودند)

نایب رئیس - رد شد . رأی میگیریم باصل ماده .. يك نفر از نمایندگان - پیشنهاد ختم جلسه شده است نایب رئیس - پیشنهاد رسیده قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم جلسه ختم شود . اورنگ - ناصری روحی - گنجبه - فرزند

روحی - اجازه میفرمائید توضیح عرض کنم . نایب رئیس - بفرمائید

روحی - بنده چون یکی از امضا کنندگان هستم استدعا دارم باین ماده رأی گرفته شود بعد جلسه ختم شود . علاوه چون این لایحه دارای چندین مواد است و در هر حال امشب نمیتواند از این جهت بنده پیشنهاد کردم جلسه ختم شود ولی حالا باین ماده رأی بگیرند

بعد مجلس تعطیل شود

نایب رئیس - پس فعلا پیشنهادان را مسترد میدارید روحی - بلی بعد از اینکه رأی گرفتید آنوقت قبول میکنم

نایب رئیس - آقای ملک مدنی شما مخالفید ؟

ملک مدنی - بلی ولی چون خودشان موافقت کردند که نسبت باین ماده رأی گرفته شود بنده دیگر عرض ندارم نایب رئیس - نسبت به فقرات ماده اول جدا جدا رأی گرفته میشود اول مقرری آقایان نمایندگان باضافه تفاوت مقرری ریاست مجلس دوازده ماهه چهار میلیون و نهصد و سه هزار قران آقایان موافقین نسبت باین قلم قیام فرمایند .

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد . دوم حقوق چهل و نه نفر اعضاء اجزاء تقنینیه و اعتبار خصوصی چهار صد و هفتاد و شش هزار و هفتصد و بیست قران رأی گرفته میشود باین قسمت . دکتر طاهری - اجازه بفرمائید

نایب رئیس - در ضمن رای نمیشود اجازه گرفت . رأی گرفته میشود بقره دوم از ماده اول آقایان موافقین با این قسمت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد سوم حقوق صد و هفده نفر اعضاء و اجزاء مباشرت مجلس باصد و شصت و شش هزار و دویست و هشتاد قران آقایانیکه با این قسمت موافقت قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد چهارم مصارف ماهانه و سالیانه بازده فقره دویست و پنجاه و شش هزار و چهار صد قران رأی میگیریم باین قسمت آقایان موافقین قیام فرمایند

(جمعی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد . رأی میگیریم نسبت به مجموع ماده شصت و بیست و سه هزار و یکصد و چهل تومان آقایانیکه نسبت به مجموع موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد (خطاب به آقای روحی) حالا پیشنهادان را تعقیب میفرمائید .

روحی - بلی توضیح هم عرض کردم دیگر بسته برای مجلس است

زوار - بنده مخالفم

نایب رئیس - بفرمائید

زوار - تقریباً جلسات مجلس هفته بهفته شده است خاطر نمایندگان محترم را مستحضر میدارم که هنوز یکساعت به نصف شب مانده اجازه بفرمائید بودجه مجلس امشب تصویب شود و تصور میکنم سه ساعت بیشتر نیست که مجلس تشکیل شده و در ظرف این سه ساعت هم کاری نکرده ایم

و آقای فیروز آبادی هم میتوانند اعتراض کنند که چون

کم کار میکنیم حقوق را زیاد نکنند بنام این هم که باشد بنده استدعا دارم جلسه را ادامه بدهیم

نایب رئیس - رأی گرفته میشود بختم جلسه . آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد . اگر آقایان مایل باشند جلسه شب یکشنبه آینه منعقد نشود باید استقراع بعمل آید و اگر هم نظری هست راجع باینکه شب یکشنبه باشد ممکن است بفرمایند تا تکلیف معین شود

بعضی از نمایندگان - همان شب یکشنبه باشد

نایب رئیس - پس جلسه شب یکشنبه . دستور هم بقیه دستور همین جلسه

بعضی از نمایندگان - صحیح است .

(مجلس پنجساعت و نیم از شب گذشته ختم شد)

قانون

شصت و چهار هزار تومان اعتبار اضافی برای پرداخت مخارج

پایان خدمت مستخدمین امریکائی

مصوب ليله ۱۵ اسفند ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی علاوه بر اعتباریکه در بودجه سنه ۱۳۰۶ برای مستخدمین امریکائی مبالغه منظور بوده مبلغ شصت و چهار هزار تومان اعتبار برای نادیه حقوق بابان خدمت و خرج سفر و سایر مخارج آنها که بموجب قانون استخدام مشار الیهم پرداخت شده و یا باید نادیه گردد اعطاء مینماید

مبلغ سی و سه هزار و دویست و هفتاد تومان و دو قران و یکصد دینار از اعتبار مزبور بابت عایدات سنه ۱۳۰۶ و بقیه از بابت عایدات ۱۳۰۷ محسوب خواهد شد

این قانون که مشتمل بر یکماده است در جلسه ليله پانزدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی دادگر